

Ovom je knjigom popunjena golema praznina koja je postojala u hrvatskoj teološkoj literaturi. Iznad svega pisac je knjigom izvanredno pomogao svima koji slijede kolegij *Biblijske teologije* na visokim teološkim učilištima. A budući da mu je stil i jezik jednostavan i lagan, knjigom će se obogatiti svi zainteresirani čitatelji.

Nikola Hohnjec

Marijin lik danas. Zbornik radova XII. međunarodnog mariološkog kongresa, Čenstohova, 18–24. kolovoza 1996, prir. Adalbert Rebić, KS i HMI, Zagreb 1997.

U izdanju Kršćanske sadašnjosti i Hrvatskog mariološkog instituta, u nizu *Teološki radovi* kao 28. svezak izašao je zbornik radova XII. međunarodnog mariološkog kongresa pod naslovom *Marijin lik danas*. Ovaj zbornik donosi prinose teologa hrvatske sekcije na kongresu koji se održao u Poljskoj, u Čenstohovi, od 18. do 24. kolovoza 1996. a čija je tema bila *Marija, Majka našega Gospodina, u otajstvu spasenja kako je danas slave, u Duhu Svetomu, Crkve Istoka i Zapada*. Zbornik donosi 16 marioloških predavanja i jedan rad s hrvatskom marijanskom bibliografijom. Kako veli sam priređivač zbornika, Adalbert Rebić, tema XII. međunarodnog mariološkog kongresa bila je »*bitno mariološka, kristološka, soteriološka, liturgijska, pneumatološka i ekumenska*« (Predgovor, str. 7).

Svakako nam odmah upada u oči neistovjetnost naslova ovog zbornika s naslovom kongresa. Naslov *Marijin lik danas*

ističe tek mariološki sadržaj s istaknutom aktualizacijom. Međutim, kada se promotre naslovi i sam sadržaj radova, može se otkriti puno više.

Predavači i naslovi njihovih radova su sljedeći: Adalbert REBIĆ, *Marijin odnos prema Presvetom Trojstvu, osobito prema Duhu Svetome* (str. 11–35); Bono Zvonimir ŠAGI, *Kakav lik Marije naviještati danas?* (str. 37–47); Marijan BIŠKUP, *Marija u spisima hrvatskih pokoncilskih teologa* (str. 49–64); Ivan GOLUB, *Marija – slika Božja* (str. 65–70); Mato ZOVKIĆ, *Marija u grbu i pastoralnim poslasticama kardinala Puljića 1991.–1995.* (str. 71–84); Gabrijel JURIŠIĆ, *Događaj povijesti spasenja na hrvatskim marijanskim skupovima* (str. 85–102); Bruno PEZO, *Doprinos HMI rastu marijanske teologije i pobožnosti* (str. 103–113); Juraj BATELJA, *Marija u životu i djelima kardinala Alojzija Stepinca (8. svibnja 1898. – 10. veljače 1960.)* (str. 115–135); Ljudevit Anton MARAČIĆ, *Štovanje Majke Božje u hrvatskih redovnica i redovnika* (str. 137–150); Lovro CINDORI, *Hodočašća u marijanska svetišta* (str. 151–158); Leonard OREČ, *Hodočasnički pokret u Međugorju* (str. 159–166); Vitomir BELAJ, *Neki oblici štovanja Blažene Djevice Marije uvjetovani domovinskim ratom* (str. 167–174); Marija MIRKOVIĆ, *Ratne i poratne sudbine hrvatskih marijanskih svetišta* (str. 175–186); Pero PRANJIĆ, *Marijanska svetišta u nadbiskupiji Vrhbosanskoj prije i poslije rata 1992.–1995.* (str. 187–199); Hrvojka MIHALOVIĆ-SALOPEK, *Pjesme posvećene Blaženoj Djevici Mariji u Novoj crkvenoj pjesmarici (Zagreb, 1974.)* (str. 201–205); Jelja DOBRONIĆ, *Suvremena arhitektura i likovne umjetnosti u čast Mariji u Zagrebu i središnjoj Hrvatskoj* (str. 207–214); Petar LUBINA, *Pregled hrvatske marijanske bibliografije. Prilog za g. 1990.–1995.* (str.

217–284). Na kraju zbornika je donesena *Kronika XII. međunarodnog mariološkog kongresa* (str. 285–289).

Predavanja naših teologa u Čenstohovi nose ove značajke:

1. prevladavaju domovinske teme: u tom smislu su vrijedni prilozi M. Biškupa, koji prikazuje hrvatsku pokoncilsku mariologiju, B. Peze, koji vrednuje doprinos rada HMI, te prilog P. Lubine o hrvatskoj marijanskoj bibliografiji; također to su prikazi marijanske pobožnosti sluge Božjega kardinala Stepinca – rad J. Batelje, marijansko nadahnuće za geslo i rad kardinala Puljića u Bosni u ovom ratu – rad M. Zovkića, štovanje Marije u hrvatskim redovničkim zajednicama – rad Lj. A. Maračića, hrvatski marijanski skupovi – rad G. Jurišića i marijanska hodočašća – radovi L. Cindorijsa i L. Oreča; prilozi H. Mihanović-Salopek i L. Dobronić, s glazbenog područja te arhitekture i likovne umjetnosti, također obrađuju hrvatsku marijansku baštinu;

2. još uvijek su veoma prisutne teme koje nose biljeg tek završenog domovinskog rata: to izričito obrađuju V. Belaj, M. Mirković i P. Pranjić, a što se osjeća i kod drugih autora;

3. nedostaju ekumenske teme, a što bi se očekivalo prema naslovu koji je imao kongres (možda je stoga opći naslov sužen u naslovu ovog zbornika), tako da ni jedan

rad nema izričiti ekumenski naslov, no ipak neki su autori ugradili ekumenski vid u svoju raspravu (kao I. Golub i Lj. A. Maračić);

4. neki radovi imaju opći, ne tek hrvatski, teološki karakter: to je prvenstveno rad A. Rebića, koji na temelju Biblije, otaca i dokumenata učiteljstva prikazuje koje mjesto noviji teolozi pridaju Mariji u odnosu na Trojedinoga Boga, ne napuštajući kristocentrizam, no stavlajući osobito naglasak na pneumatologiju, kao i rad I. Goluba, što je originalno dogmatsko-teološko promatranje Marije, u kojem autor na temelju toga što je Marija puna milosti i što je prijatelj Božji, ističe kako Mariji na poseban način pripada naslov »slika Božja«; u tu skupinu općih teoloških prinosa možemo ubrojiti i rad B. Z. Šagija premda on prvenstveno promišlja hrvatsku pastoralnu stvarnost.

U svakom slučaju ovaj je zbornik doista *bogat zbornik*, kako veli A. Rebić (Predgovor, str. 10), bogat priložima koji mariologiju promatraju u općem teološkom horizontu, koji tom općem teološkom znanju o Mariji daju vidne doprinose, kako po teološkoj misaonosti, tako i po specifičnom hrvatskom promišljanju Marije i njezine uloge u povijesti spasenja, a koja se uloga aktualizira u našem prostoru i vremenu.

Vlado KOŠIĆ